

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Софія Дембіцька¹, orcid.org/0000-0002-2005-6744, e-mail: sofiyadem13@gmail.com
Олександр Кобилянський¹, orcid.org/0000-0002-9724-1470, e-mail: akobilanskiy@gmail.com

1. Вінницький національний технічний університет, Вінниця

Актуальність дослідження обумовлена сучасним станом освіти як соціального інституту, який визначає професійний успіх та конкурентоспроможність молоді на ринку праці. Компетентнісний підхід у сфері освіти є одним з ключових напрямків удосконалення вищої освіти в Україні. Цей підхід сприяє реалізації концепції гуманістичної освіти, передбачаючи підготовку кваліфікованих фахівців, що володіють не лише глибокими знаннями у своїй професії, але й здатні орієнтуватися в суміжних галузях, готові до постійного професійного розвитку та соціальної та професійної мобільності.

У статті розглянуто зміст професійної компетентності майбутніх фахівців з професійної освіти, а також висвітлено принципи та підходи, спрямовані на її формування засобами цифрових технологій. Визначено, що професійна компетентність майбутніх фахівців з професійної освіти є інтегративною та динамічною характеристикою особистості, що базується на комплексі спеціальних знань, практичних умінь, навичок, а також особистісних якостей. Аналіз практики використання цифрових технологій в навчанні підтвердив їх значний потенціал у реформуванні змісту, форм та методів навчання студентів. Зазначено, що побудова навчальної взаємодії на принципах системності, інтегративності, професійної спрямованості, інтерактивності, рефлексії, індивідуалізації навчання та соціальної відповідальності, а також застосування положень компетентнісного, діяльнісного та особистісно орієнтованого підходів сприятиме підготовці висококваліфікованих фахівців, які володіють широким спектром знань та професійних умінь, виявляють здібності до вдосконалення трудового процесу за допомогою новітніх технологій і мають здатність до саморозвитку.

Перспективами дослідження є розробка моделі професійної підготовки майбутніх фахівців з професійної освіти засобами цифрових технологій та організація педагогічного експерименту для визначення її дієвості.

Ключові слова: фахова підготовка, професійна освіта, розвиток професійної компетентності, компетентнісний підхід у вищій школі, структура компетентності, підготовка майбутніх фахівців, цифрові технології, удосконалення змісту освіти.

Постановка проблеми. В сучасному динамічному світі, де стрімко змінюється економічна, технологічна та соціокультурна ситуація, питання формування професійної компетентності майбутніх фахівців з професійної освіти стає надзвичайно актуальним. Вища освіта відіграє ключову роль у підготовці кваліфікованих кадрів, які здатні ефективно впроваджувати свої знання та навички на ринку праці. Сучасний прогрес у науці, технологіях та індустрії вимагає від професіоналів більш глибокого розуміння своєї галузі, а також ширших компетентностей, таких як креативність, комунікабельність та вміння працювати в колективі. Отже, питання, як вищі навчальні заклади готують своїх студентів до викликів сучасного ринку праці, стає передовою та важливою темою для обговорення. Формування професійної компетентності у майбутніх фахівців з професійної освіти, а також розвиток їх соціально значущих якостей в умовах, що реально наближені до виробничих, є результатом інтеграції двох видів діяльності: навчальної та виробничої. Кожен з цих видів діяльності, взятий окремо, сприяє досягненню різних цілей, розв'язанню різноманітних завдань.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. В галузі професійної педагогіки продовжує назріти потреба у модернізації дидактичних підходів до професійної освіти з метою врахування сучасних тенденцій розвитку суспільства. Проблема формування професійної компетентності загалом та фахівців з професійної освіти зокрема є предметом наукових дискусій. Так,

І. Каньковський, Ю. Козловський, Л. Оршанський, Д. Чернілевський та інші досліджують системи педагогічної підготовки в інженерно-технічних галузях, вказуючи на можливі шляхи їх вдосконалення та проєктуючи нові форми, методи і технології. Вчені підкреслюють важливість акценту на формуванні та розвитку професійної компетентності у студентів, що сприятиме їхньому успішному вирішенню професійних завдань у майбутній професійній діяльності (Каньковський, 2014). Т. Скорик (2020) дискутує з приводу сучасних особливостей формування професійної компетентності сучасного вчителя. Авторка узагальнює значення педагогічної компетентності як ключового етапу у формуванні професійної успішності майбутнього вчителя.

В. Ковальчук та В. Сорока вказують, що в рамках освітніх трансформацій відбувається перехід до впровадження нових технологічних підходів у формуванні комплексу компетентностей у майбутніх фахівців. Цей комплекс охоплює професійний потенціал та творчі здатності випускника, необхідні для успішної трудової діяльності в обраній інженерній сфері. У такому контексті випускник ЗВО, використовуючи наявні загальнокультурні, загальнопрофесійні та спеціальні компетентності, разом із особистісними професійно значущими якостями, може швидко адаптуватися психологічно та професійно до нового робочого оточення. Він здатний виконувати службові обов'язки відповідно до корпоративних професійних стандартів і реалізовувати себе в таких ключових сферах діяльності, як виробничо-технологічна, організаційно-управлінська, конструкторсько-технологічна та логістично-планувальна (Ковальчук, Сорока, 2021, с. 6–7).

М. Євтух та Н. Терентьєва (2019) схарактеризували ключові аспекти процесу формування особистості фахівців з професійної освіти з новим типом мислення. Особлива увага звертають науковці на визначення ключових аспектів інноваційної освітньої діяльності у контексті концепції відкритої освіти. Основна увага акцентується на формуванні особистості з новим творчим та інноваційним способом мислення, яка має здатність до самовдосконалення, самореалізації та генерації конструктивних пропозицій, які можуть бути втілені в практичну професійну та суспільну діяльність.

Цікавим в контексті нашого дослідження є наукова розвідка О. Кучми та С. Філатова (2022) щодо визначення принципів та підходів, спрямованих на формування професійної компетентності майбутніх фахівців автотранспортного профілю в умовах примусового дистанційного навчання. Науковцями підкреслено, що формування професійної компетентності майбутніх фахівців в майбутньому має забезпечити реалізацію різних функцій у професійній діяльності, включаючи мотиваційно-спонукальну, гностичну, практико-операційну, комунікативну та контрольно-оцінну. Погоджуємося з твердженням, що побудова дистанційної навчальної взаємодії на принципах системності, міждисциплінарності, професійної спрямованості, інтерактивності, урахування регіональних особливостей, гейміфікації, застосування положень компетентнісного, діяльнісного та особистісно орієнтованого підходів сприятиме підготовці висококваліфікованих фахівців, які володіють широким спектром знань та професійних умінь, виявляють здібності до вдосконалення трудового процесу за допомогою новітніх технологій і мають здатність самостійного розвитку через використання потенціалу саморозвитку.

Відтак, постійне вдосконалення технологій та цифровізація усіх галузей народного господарства, визначають необхідність актуалізації змісту професійних компетентностей фахівця в галузі професійної освіти. Важливо, щоб зазначені в освітніх програмах підготовки компетентності відповідали вимогам сучасного ринку праці, сприяли науково-технічному та соціальному розвитку України та інтеграції країни в європейський та світовий простір. Науково-технічний прогрес, який супроводжується інтеграцією різних сфер діяльності, підсилює та актуалізує проблему професійної підготовки фахівців в галузі професійної освіти.

Мета статті полягає в дослідженні особливостей формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі професійної освіти засобами цифрових технологій, визначення ефективних стратегій використання цифрових технологій в освітньому процесі для забезпечення якості вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Широке використання цифрових технологій, гнучкі автоматизовані виробничі процеси та нові організаційні форми праці внесли суттєві зміни у вимоги до професійної сучасного фахівця. Надзвичайна динаміка на ринку праці ускладнює передбачення зміни вимог до професійної кваліфікації і вимагає більшої універсальності у професійних функціях фахівців в галузі професійної освіти. В цьому контексті доречним є твердження О. Фурсіна, М. Луай та В. Воронкової (2019), що для вирішення цієї суперечності потрібно:

- оновлювати зміст професійної підготовки у відповідності з сучасними досягненнями в науці, техніці та технологіях;
- фокусувати освітній процес на формуванні ключових базових і професійних компетентностей, які необхідні для вирішення конкретних завдань;
- розробляти та впроваджувати нові освітні підходи, форми та методи, які відповідають цілям особистісно орієнтованої педагогіки;
- забезпечувати взаємодію між різними дисциплінами та галузями в підготовці фахівців з професійної освіти;
- зміщувати пересувати акцент від передачі інформації та досвіду до формування у студентів навичок самостійного засвоєння знань та навичок навчання протягом життя;
- активізувати участь студентів у наукових дослідженнях, що охоплюють різні галузі.

Значимість цифрових технологій в тому, що вони є функціональними компонентами інших технологій (виробничих, організаційних, соціальних) і виконують роль інтелектуального ядра. Їх використання суттєво підвищує ефективність інших технологій, паралельно зменшуючи витрати різних видів ресурсів суспільства. Вважаємо, що в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з професійної освіти цифрові технології є засобом досягнення освітніх цілей. Потреба в підвищенні якості формування професійної компетентності майбутніх фахівців у галузі професійної освіти вимагає впровадження більш ефективних методів навчання та організації навчального процесу. Суттєвим елементом підготовки конкурентоспроможних фахівців є створення освітнього середовища, спрямованого на розвиток професійно-значущих якостей особистості та фахових компетентностей (Дембіцька, Кобилянська, Кобилянський, 2022).

Професійну компетентність фахівця в галузі професійної освіти розглядаємо як багатогранний феномен, яка формується як інтегральна властивість низки ключових компетентностей, зокрема науково-дослідницької, організаційно-управлінської, проектної, технологічної та професійно-педагогічної (рис. 1).

Рис. 1. Структура Професійної компетентності фахівця в галузі професійної освіти

Опанування цифрових технологій робить професійну діяльність фахівців з професійної освіти більш продуктивною та ефективною у зв'язку з тим, що створює можливості для використання інноваційних інтерактивних методів навчання та викладання. Інформаційне забезпечення сучасного освітнього простору має бути на такому рівні, який би дозволяв педагогу вирішувати всі навчально-виховні завдання, що стоять перед ним, швидко і ефективно. Аналіз наукових публікацій щодо формування професійної компетентності майбутніх фахівців з професійної освіти засобами цифрових технологій, дає підстави виокремити такі основні складові цифровізації освітнього середовища.

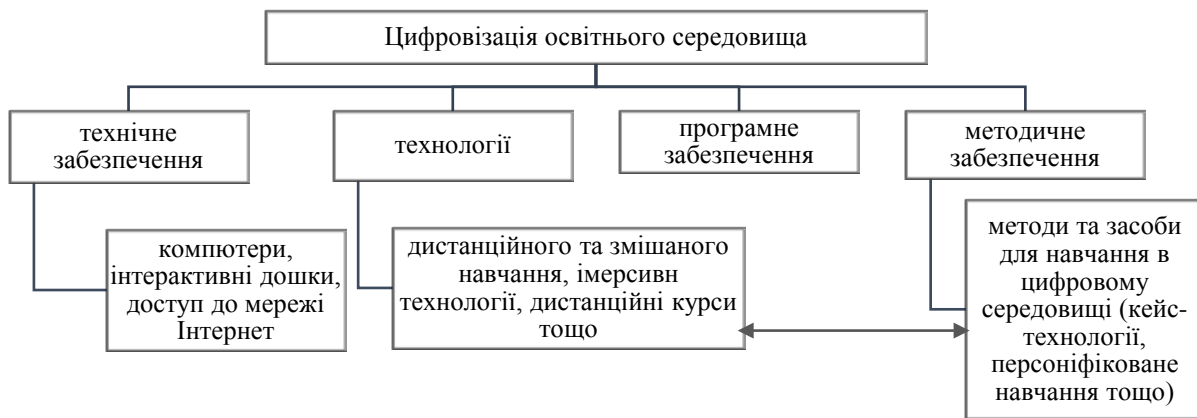

Рис. 2. Складові цифровізації освітнього середовища

Відтак, формування професійної компетентності майбутнього фахівця з професійної освіти засобами цифрових технологій передбачає розробку науково обґрунтованого підходу до формування змісту та структури навчання. У цьому контексті пріоритетним завданням є виокремлення системи методологічних вимог і принципів, які будуть формувати основу цього процесу. Серед них виділяємо такі:

1) принцип системності, який передбачає створення інтегрованої системи впливу на становлення та розвиток усіх компонентів професійної компетентності майбутніх фахівців. Зважаючи на особливості цифровізації навчання, принцип виявляється через використання комплексних цифрових платформ, які забезпечують не лише передачу інформації, але і взаємодію, адаптацію до індивідуальних потреб студента, а також інтеграцію різноманітних засобів та ресурсів для максимально ефективного навчання. Крім того, він також передбачає активну взаємодію між різними елементами освітнього процесу, використання міждисциплінарних проектів та завдань тощо;

2) принцип інтегративності, який в умовах цифровізації навчання визначає створення єдиної та цілісної системи, яка об'єднує різноманітні аспекти навчального процесу (освітні компоненти, теоретичне та практичне навчання) та забезпечує їх взаємодію для ефективного формування компетентностей здобувачів. Цифрові технології уможливають створення системи, що об'єднує в собі навчальні матеріали, інтерактивні завдання, віртуальні симуляції та засоби оцінювання. У такій системі студент отримує не просто окремі фрагменти інформації, а повноцінний досвід, який враховує різноманітні аспекти його професійної компетентності;

3) принцип професійної спрямованості, покликаний забезпечити взаємодію освітнього процесу з потребами сучасного ринку праці та сприяти формуванню конкретних навичок та знань, необхідних для успішної професійної діяльності. Впровадження зазначеного принципу передбачає використання цифрових технологій для навчання, які реалістично відображають сучасні реалії вибраної галузі (використання віртуальної реальності, симуляцій та інших інтерактивних інструментів), застосування практичних завдань та кейсів, які відтворюють реальні ситуації з професійного життя, щоб студенти могли отримати практичний досвід та застосовувати теоретичні знання в практиці, а також співпраця з підприємствами галузі з метою створення можливості для стажування та професійного становлення;

4) принцип інтерактивності, який спрямований на формування активної позиції студентів у навчанні, створення ефективного освітнього середовища. Це передбачає залучення до дискусій, виконання групових проєктів, використання елементів гри для стимулювання активності студентів (використання ігрових елементів, наприклад рейтингів, бейджів, конкурсів тощо). Такий підхід стимулює критичне мислення та творчий підхід до вирішення завдань. Цей принцип спрямований на створення динамічного та взаємодійного середовища, де студенти не лише отримують інформацію, але й активно взаємодіють з нею та розвивають свої навички та компетентності;

5) принцип рефлексії в умовах цифровізації навчання передбачає активну і систематичну самооцінку та аналіз навчального процесу, що дозволяє студентам усвідомлювати свій особистий та академічний розвиток. Це можливо реалізувати шляхом використання електронних портфоліо для збору та відображення студентських досягнень, робіт, вражень від навчання тощо, що у підсумку формує особистий «цифровий слід» студента. Використання онлайн-анкет, тестування та автоматизованих засобів оцінювання дозволяють здобувачам систематично оцінювати свої знання, навички та навчальний прогрес. Доцільним є участь в онлайн-дискусіях та форумах, де студенти

можуть обговорювати свої навчальні досягнення, висловлювати свої думки та взаємодіяти з колегами та викладачами. Принцип рефлексії сприяє самоосвіті та самоусвідомленню власної діяльності, створюючи можливість для аналізу дій, розвитку вміння самостійно оцінювати та вдосконалювати свій навчальний процес;

б) принцип індивідуалізації навчання, який передбачає створення унікальних та персоналізованих умов для кожного студента, забезпечуючи оптимальний розвиток його освітнього потенціалу. Серед перспективних шляхів реалізації зазначеного принципу виділяємо: використання цифрових засобів для створення адаптивних платформ, які здатні адаптувати контент та завдання відповідно до індивідуальних потреб та рівня навчання кожного студента; створення цифрових інтерактивних ресурсів, що дозволяють студентам вивчати матеріал у вигляді ігор, вправ та завдань, адаптованих до їхніх потреб та стилів навчання; впровадження цифрових систем оцінювання, які враховують індивідуальний прогрес та досягнення кожного студента; використання цифрових платформ для надання індивідуальних порад та консультацій з вибору курсів, кар'єрного розвитку та інших аспектів навчання. Принцип індивідуалізації навчання в цифровому навчанні спрямований на створення найбільш оптимальних та ефективних умов для освітнього розвитку кожного студента, враховуючи його унікальні потреби, стиль навчання та індивідуальний прогрес;

7) принцип соціальної відповідальності, який в умовах цифрового навчання охоплює важливі аспекти, спрямовані на взаємодію та відповідальність перед суспільством та іншими учасниками освітнього процесу. Зміст цього принципу включає: врахування етичних норм та цінностей при розробці та використанні цифрових навчальних матеріалів та платформ, забезпечення рівного доступу до цифрових ресурсів для всіх учасників освітнього процесу, уникнення дискримінації та захист особистої інформації студентів. Принцип соціальної відповідальності визнає важливість взаємодії з суспільством та зобов'язань перед ним у відносинах із цифровим навчанням, зокрема шляхом створення цифрових освітніх засобів та платформ, які враховують різноманітні культурні, соціальні та економічні контексти, сприяють соціальній інтеграції та різноманітності.

Певні напрацювання щодо реалізації окреслених принципів відображені нами в окремих публікаціях (Kobylianskyiy, Dembitska, 2022; Kuzmenko, Dembitska, Miastkovska, Savchenko, Demianenko, 2023; Дембіцька, Кобилянський, Кравець, 2020).

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. Підготовка фахівців з професійної освіти потребує орієнтації не лише на їх академічні досягнення у вибраній галузі, але й певні здобутки у психолого-педагогічній науці. Фахівець з професійної освіти має опанувати класичні та інноваційні педагогічні технології, а також бути готовими до постійного самовдосконалення впродовж усього професійного життя. Тому науковці зацікавлені в пошуку ефективних стратегій підготовки таких фахівців і розглядають можливі шляхи вдосконалення цього процесу. Відтак, формування професійної компетентності майбутніх фахівців з професійної освіти засобами цифрових технологій передбачає оптимізацію навчального процесу через різноманітні освітні компоненти. Зокрема, лекції, семінари і практичні заняття, стають динамічними елементами, завдяки використанню цифрових засобів. Лабораторні заняття, моделювання та аналіз виробничих ситуацій, дослідження проблем, ділові ігри, курсові роботи та навчальні проекти стають більш реалістичними, моделюють умови майбутньої професійної діяльності завдяки впровадженню цифрових інструментів. Значні перспективи відкриваються також у науковій та позааудиторній самостійній освітній діяльності здобувачів, зокрема за допомогою можливості взаємодії із здобувачами та науковцями всього світу засобами дистанційних технологій.

Перспективи дослідження вбачаємо у розробці моделі професійної підготовки майбутніх фахівців з професійної освіти засобами цифрових технологій та організацію педагогічного експерименту для визначення її дієвості.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Kobylianskyiy, O., & Dembitska, S. (2022). Formation of work safety culture of the technical specialists. *Professional Pedagogics*, 2(25), 138-146. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.25.138-146>.
- Kuzmenko, O., Dembitska, S., Miastkovska, M., Savchenko, I., & Demianenko, V. (2023). Onto-oriented Information Systems for Teaching Physics and Technical Disciplines by STEM-environment. *International Journal of Engineering Pedagogy (iJEP)*, 13(2), 139-146. <https://doi.org/10.3991/ijep.v13i2.36245>.

- Дембіцька, С. В., Кобилянський, О. В., & Кравець, О. М. (2020). Шляхи покращення професійної підготовки студентів закладів вищої освіти. *Особистісно-професійне становлення майбутнього педагога*: монографія. (С. 91–112). Вінниця: Твори.
- Дембіцька, С. В., Кобилянська І. М., & Кобилянський, О. В. (2022). *Вдосконалення професійної підготовки фахівців за спеціальністю 015 «професійна освіта»*. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи (МН-2022)»: збірник доповідей. (450-451). Вінниця: ВНТУ,
- Євтух, М., & Терентьєва Н. (2019). *Підвищення професіоналізму фахівців освітньої сфери як один із напрямів формування людини з новим типом мислення*. Професійна підготовка фахівців у вимірі нових освітніх реалій: український і зарубіжний досвід: монографія. (4-39). Івано-Франківськ: НАІР.
- Каньковський, І. Є. (2014). Система професійної підготовки інженерів-педагогів автотransпортного профілю. Хмельницький: Цюпак А. А.
- Ковальчук, В. І., & Сорока, В. В. (2021). Підготовка фахівців автотransпортного профілю в умовах цифровізації. *Pedagogical concept and its features, social work and linguology*, 2–20.
- Кучма, О. І., & Філатов, С. В. (2022). Формування професійних компетентностей майбутніх фахівців автотransпортного профілю з використанням технологій дистанційної навчальної взаємодії. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки*, 2 (24), 181-190. DOI: 10.32342/2522-4115-2022-2-24-19.
- Скорик, Т. (2020). Особливості формування професійної компетентності сучасного вчителя. *Вісник глухівського національного педагогічного університету*, 2(43), 98-105.
- Фурсін, О., Луай, М., & Воронкова, В. (2019). Формування професійних компетентностей спеціаліста цифрового суспільства. *Освіта як чинник формування креативних компетентностей в умовах цифрового суспільства. Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. (179–182). URL: <http://vestnikzgia.com.ua/article/view/189267>.

REFERENCES

- Dembitska, S. V., Kobylanskyi, O. V., & Kravets, O. M. (2020). *Shliakhy pokrashchennia profesiinoi pidhotovky studentiv zakladiv vyshchoi osvity* [Ways to improve the professional training of students of higher education institutions]. *Osobystisno-profesiine stanovlennia maibutnoho pedahoha*: monohrafiia. (S. 91–112). Vinnytsia: Tvory. [in Ukrainian].
- Dembitska, S. V., Kobylanska I. M., & Kobylanskyi, O. V. (2022). *Vdoskonalennia profesiinoi pidhotovky fakhivtsiv za spetsialnistiu 015 «profesiina osvita»* [Improvement of professional training of specialists in specialty 015 "professional education"]. *Materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii «Molod v nautsi: doslidzhennia, problemy, perspektyvy (MN-2022)»*: zbirnyk dopovidei. (450-451). Vinnytsia: VNTU, [in Ukrainian].
- Fursin, O., Luai, M., & Voronkova, V. (2019). *Formuvannia profesiinykh kompetentnosti spetsialista tsyfrovoho suspilstva* [Formation of professional competences of a digital society specialist]. *Osvita yak chynnyk formuvannia kreatyvnykh kompetentnosti v umovakh tsyfrovoho suspilstva. Humanitarnyi visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii*. (179–182). URL: <http://vestnikzgia.com.ua/article/view/189267>. [in Ukrainian].
- Kankovskyi, I. Ye. (2014). *Systema profesiinoi pidhotovky inzheneriv-pedahohiv avtotransportnoho profilu* [System of professional training of engineers-pedagogues of the motor vehicle profile]. Khmelnytskyi: Tsiupak A. A. [in Ukrainian].
- Kobylanskyiy, O., & Dembitska, S. (2022). Formation of work safety culture of the technical specialists. *Professional Pedagogics*, 2(25), 138-146. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2022.25.138-146>. [in English].
- Kovalchuk, V. I., & Soroka, V. V. (2021). *Pidhotovka fakhivtsiv avtotransportnoho profilu v umovakh tsyfrovizatsii* [Training of specialists in the motor vehicle profile in conditions of digitalization]. *Pedagogical concept and its features, social work and linguology*, 2–20. [in Ukrainian].
- Kuchma, O. I., & Filatov, S. V. (2022). *Formuvannia profesiinykh kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv avtotransportnoho profilu z vykorystanniam tekhnolohii dystantsiinoi navchalnoi vzaiemodii* [Formation of professional competences of future specialists in the motor vehicle profile using technologies of remote educational interaction]. *Visnyk universytetu imeni Alfreda Nobelia. Seriiia «Pedahohika i psykholohiia». Pedahohichni nauky*, 2 (24), 181-190. DOI: 10.32342/2522-4115-2022-2-24-19. [in Ukrainian].
- Kuzmenko, O., Dembitska, S., Miastkovska, M., Savchenko, I., & Demianenko, V. (2023). *Onto-oriented*

Information Systems for Teaching Physics and Technical Disciplines by STEM-environment. *International Journal of Engineering Pedagogy (iJEP)*, 13(2), 139–146. <https://doi.org/10.3991/ijep.v13i2.36245>. [in English].

Skoryk, T. (2020). Osoblyvosti formuvannia profesiinoi kompetentnosti suchasnoho vchytelia [Features of the formation of professional competence of a modern teacher]. *Visnyk hlukhivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu*, 2(43), 98-105. [in Ukrainian].

Yevtukh, M., & Terentieva N. (2019). *Pidvyshchennia profesionalizmu fakhivtsiv osvitnoi sfery yak odyn iz napriamiv formuvannia liudyny z novym typom myslennia* [Increasing the professionalism of specialists in the educational sphere as one of the directions of forming a person with a new type of thinking]. *Profesiina pidhotovka fakhivtsiv u vymiri novykh osvitnikh realii: ukraïnskyi i zarubizhnyi dosvid: monohrafiia*. (4-39). Ivano-Frankivsk: NAIR. [in Ukrainian].

Софія Дембіцька – д. пед. н., професор, професор кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: sofiyadem13@gmail.com.

Олександр Кобилянський – д. пед. н., професор, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE SPECIALISTS IN PROFESSIONAL EDUCATION USING DIGITAL TECHNOLOGIES

Sofia Dembitska – Doctor Sc. (Pedagogical), Associated Professor, Professor of the Chair Security of Life and Safety Pedagogic, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsia, e-mail: sofiyadem13@gmail.com.

Oleksandr Kobylanskiy – Doctor Sc. (Pedagogical), Professor, Head of the Chair of Security of Life and Safety Pedagogic, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

The relevance of the study is due to the current state of education as a social institution that determines the professional success and competitiveness of young people in the labor market. The competency-based approach to education is one of the key areas for improving higher education in Ukraine. This approach contributes to the realization of the concept of humanistic education, provides for the training of qualified specialists who have not only in-depth knowledge of their profession, but also are able to navigate in related fields, are ready for continuous professional development and social and professional mobility.

The article considers the content of professional competence of future specialists in vocational education and highlights the principles and approaches aimed at its formation by means of digital technologies. It has been determined that the professional competence of future vocational education specialists is an integrative and dynamic characteristic of a person based on a set of special knowledge, practical skills, abilities and personal qualities. The analysis of the practice of using digital technologies in education has confirmed their significant potential in reforming the content, forms and methods of teaching students. It is noted that the construction of educational interaction on the principles of systematicity, integrity, professional orientation, interactivity, reflection, individualization of learning and social responsibility, as well as the application of the provisions of competence-based, activity-based and personality-oriented approaches will contribute to the training of highly qualified specialists who have a wide range of knowledge and professional skills, show the ability to improve the work process with the help of the latest technologies and have the ability to self-development.

The prospects of the study are to develop a model of professional training of future vocational education specialists using digital technologies and to organize a pedagogical experiment to determine its effectiveness.

Key words: professional training, professional education, development of professional competence, competence approach in higher education, structure of competence, training of future specialists, digital technologies. improving the content of education.

Дата надходження статті до редакції: 12 липня 2023 р.